

- Veidas.lt - <http://www.veidas.lt> -

Užsienio investuotojų žemėlapyje – naujos kryptys

Autorius: veidas.lt | 2011 09 21 @ 12:00 | [Verslas](#) | [No Comments](#)

Tarp dešimties daugiausiai Lietuvoje investuojančių šalių per dešimt metų įsitvirtino Rusija ir Lenkija, tačiau nemažėja ir skandinavų aktyvumas. Tolimųjų Rytų šalys Lietuva taip pat domisi, bet šis smalsumas investicijomis dar nevirsta.

Per pastarąjį dešimtmetį užsienio investuotojų Lietuvoje žemėlapis pasislinko Rytų kryptimi. Nepaisant to, kad pastaraisiais metais plačiausiai nuskambėjo britų banko "Barclays" ir JAV kompanijos "Western Union" atėjimas į Lietuvą, Statistikos departamento duomenimis, JAV ir Didžioji Britanija iškrito iš daugiausiai Lietuvoje investavusių šalių dešimtuko – jas pakeitė Rusija ir Lenkija.

"Tendencijos, kad per dešimt metų kryptis šiek tiek pasikeitė, rodo objektyvią ekonominę situaciją. Dauguma teorijų sako, kad artimiausi kaimynai yra patys didžiausi potencialūs investuotojai. Dėl Rusijos ilgą laiką klausimas buvo politizuotas. Šiandien galima pasidžiaugti, kad neigiamo politizavimo įtakos mažėja", – mano "Danske" banko vyresnioji analitikė Baltijos šalims Violeta Klyvienė.

Beje, Lenkija ne tik įšoko į dešimtuką, bet netgi užėmė pirmą vietą, pralenkdama aktyviausiai Lietuvoje investuojančias Skandinavijos šalis. 2011 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje Lenkija mūsų šalyje buvo investavusi 4,2 mlrd. Lt. Nors pirmoje sąrašo vietoje Lenkija atsidūrė dėl to, kad įsigijo didžiausią Lietuvos įmonę "Orlen Lietuva", pastaraisiais metais investicijų iš šios kaimyninės šalies daugėja – ypač įmonių įsigijimo srityje. Advokatų kontoros "Sorainen" partneris Laimonas Skibarka atkreipia dėmesį, kad 2010 m. Lietuvos įsigijimų ir susijungimų rinkoje Lenkijos įmonės sudarė tris iš keturių didžiausių sandorių: lenkų "Trakcja Polska" susijungė su lietuviškąja "Tiltra Group" (sandorio vertė 677,7 mln. Lt), "Lotos Petrobaltic" įsigijo visas "Geonaftos" akcijas (sandorio vertė neskelbiama), "Mieszko" nusipirko "Vilniaus pergalę" (110,1 mln. Lt). Be to, "Sorainen" skaičiavimais, nuo 2009 m. iki 2011 m. pirmojo ketvirčio pabaigos Lenkija pagal investicijų dydį Lietuvoje buvo trečia šalis po Švedijos ir Vokietijos.

"Lenkijos ekonomika gerai atlaikė krizę, įmonės išaugusios iki tokio dydžio, kad gali investuoti į kaimynines rinkas. O mūsų įmonių finansiniai rodikliai sunkmečiu krito, todėl lenkams buvo palanki proga pirkti Lietuvoje už gerą kainą", – lenkų aktyvumą Lietuvos rinkoje aiškina L.Skibarka.

Rusijos įmonės investavo į elektros ir dujų tiekimą

Pastaraisiais metais Lietuvoje itin ryškus Rusijos investicijų suaktyvėjimas. 2000 m. į Lietuvą iš Rusijos buvo atitekę tik 93,79 mln. Lt investicijų, o pernai Rusijos tiesioginės investicijos siekė jau 2,9 mlrd. Lt. VŠĮ "Investuok Lietuvoje" vadovas Mantas Nocius tvirtina, kad rusai Lietuvoje daugiausia investuoja į nekilnojamąjį turtą. Kita vertus, pastaraisiais metais jie pradeda ir vadinamąsias plyno lauko investicijas. Štai šiuo metu Klaipėdos laisvojoje ekonominėje zonoje (LEZ) kuriasi viena Rusijos vidutinio dydžio maisto perdirbimo įmonė – kol kas tai vienintelis Klaipėdos LEZ šiemet pritrauktas investuotojas. Projekto vertė – 15–20 mln. Lt.

"Rusijos įmonių susidomėjimą jaučiame. Anksčiau joms buvo pakankamai plėtros galimybių Rusijoje, o dabar atėjo laikas plėstis į Europą. Vienas iš variantų tą daryti – investuoti Baltijos šalyse ir Lenkijoje. Mes esame Europos Sąjungoje, sugebame su jais susišnekėti, geriau juos pažįstame", – argumentuoja Klaipėdos LEZ generalinis direktorius Eimantas Kiudulas.

Beje, Rusijos investicijų dominavimą Lietuvoje atskleidžia ir pasaulinės tiesioginių užsienio investicijų stebėsenos sistemos "fDiMarkets.com", fiksuojančios plyno lauko ir įmonių įsigijimo bei plėtros projektų investicijas, duomenys. Statistikos departamentas skaičiuoja visus tiesioginių užsienio investicijų srautus – tarp jų ir pagrindinių įmonių paskolas antrinėms, pinigų srautus kapitalo rinkose, investicijas į nekilnojamąjį turtą ir t.t. "fDiMarkets.com" duomenimis, 2009–2011 m. daugiausiai investicinių projektų pradėjo įgyvendinti būtent Rusija – iš viso dešimt.

Skandinavų susidomėjimas neblėsta

Nors mūsų šalyje laukiamos visų šalių investicijos, Lietuvos investicijų skatinimo strategijoje nurodytos kelios šalys, kurių investicijų labiausiai pageidaujame: Skandinavijos valstybių, JAV, Didžiosios Britanijos, Izraelio, Vakarų Europos. Būtent šiose šalyse didžiausia aukštųjų technologijų įmonių koncentracija, o tokios investicijos pačios gėdžiamiausios, nes sukuria geriausiai mokamas darbo vietas, neteršia aplinkos. Vis dėlto kol kas šio tikslo siekti sekasi sunkiai, nes didžiausių investuotojų dešimtuose yra tik Skandinavijos šalys ir Vokietija. Prieš dešimtmetį Statistikos departamento dešimtuose dar matytos JAV ir Didžioji Britanija iškrito.

JAV 2000 m. Lietuvoje buvo investavusios 917 mln. Lt, o 2010 m. iš šios šalies tebuvo likę 602,9 mln. Lt investicijų. Pagrindinė susitraukusių investicijų priežastis – koncerno "Williams", pardavusio "Mažeikių naftą", pasitraukimas iš rinkos. Kaip matyti, į Lietuvą neatėjo daugiau kompanijų, galinčių kompensuoti šios įmonės išėjimą.

Tiesa, "Investuok Lietuvoje", kuri vertina ne visą tiesioginių užsienio investicijų srautą, o tik plyno lauko investicijas ir įmonių įsigijimus, remdamasi "fDiMarket" duomenų baze prieštarauja: šios bazės duomenimis, JAV pagal investicijas Lietuvoje atsiduria antroje vietoje (2009–2011 m. pradėti įgyvendinti devyni projektai), Didžioji Britanija – penktoje (septyni projektai).

Na, o vieni aktyviausių užsienio investuotojų Lietuvoje nuo nepriklausomybės atkūrimo buvo ir tebėra skandinavai. Turtingoms Skandinavijos šalims nepriklausomybę atkūrusios ir kaimynystėje sparčiai augančios Baltijos šalių rinkos pasirodė perspektyvios ir įdomios, todėl šių valstybių kompanijos buvo pagrindinės strateginės investuotojos daugelyje sektorių. Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. pabaigoje Švedija buvo antroji šalis po Lenkijos pagal investicijas Lietuvoje – iš viso investavusi 3,86 mlrd. Lt. Trečioje vietoje atsidūrė Danija – 3,7 mlrd. Lt.

Su investuotojais dirbantys ekspertai įsitikinę, kad skandinavai iš Baltijos šalių, kurios jiems praktiškai kaip namų rinkos, niekur nesitrauks. Švedijos prekybos rūmų Lietuvoje valdybos pirmininkė Dovilė Aleknienė teigia, kad į Lietuvą švedus traukia gera darbuotojų kvalifikacija ir vieni mažiausių mokesčių ES. Kita vertus, ji pabrėžia, kad estai sugeba prisitraukti dvigubai daugiau švediškų investicijų negu mes. Latviai pagal šį rodiklį lietuvius taip pat lenkia.

"Estai ir latviai orientuojasi į mažesnes ir vidutinio dydžio įmones, mes bandome sudominti tik verslo gigantus. Į kitas Baltijos šalis mažoms ir vidutinėms įmonėms ateiti lengviau, nes spėčiau, kad kitose Baltijos šalyse šiek tiek mažesnė biurokratija, korupcijos lygis, šešėlinė ekonomika", – svarsto D.Aleknienė.

Pasak specialistės, gera žinia, jog, palyginti su pernai, švediškų įmonių domėjimasis Lietuva suaktyvėjęs ir ryškėja tendencija, kad mažesnės kompanijos taip pat norėtų įeiti į mūsų rinką.

Aktyvesnis investuotojų domėjimasis matyti ir iš statistikos. "Investuok Lietuvoje" duomenimis, pirmąjį šių metų pusmetį užsienio kompanijos Lietuvoje apsisprendė įgyvendinti apie 30 tiesioginių užsienio investicijų (TUI) projektų, o juos įgyvendinus į Lietuvą bus papildomai pritraukta apie 1,85 mlrd. Lt investicijų. Per 2010 m. inicijuota 41 projektas, kurį įgyvendinus turėtų būti pritraukta apie 4 mlrd. Lt.

Klaipėdos LEZ vadovas E.Kiudulas tvirtina, kad šiuo metu deramasi dėl aštuonių projektų – daugiausia su Skandinavijos ir Vakarų Europos šalimis. LEZ vadovas pastebi tendenciją, kad Vakarų Europos įmonės, prieš keletą metų aktyviai investavusios Kinijoje, nori turėti

gamybinių pajėgumų netoli savęs, Europoje, todėl vėl aktyviau žvalgosi mūsų regione. "Prieš ketverius penkerius metus Lietuvoje padidėjo veiklos, darbo jėgos sąnaudos, todėl išryškėjo tendencija, kad plyno lauko investicijas pas mus pradeda įmonės, gaminančios labiau nišinių, ne masinės gamybos produktą, turinčios 50–60 darbuotojų", – kaip atrodo vidutinis investuotojas, apibūdina E.Kiudulas.

Beje, skirtingų šalių kompanijos investuoja į skirtingus sektorius – ten, kur turi daugiausiai žinių ir patirties. Štai į žemės ūkį, transportą Lietuvoje daugiausiai investavę danai. Į apdirbamąją pramonę – lenkai. Į elektros, dujų, garo tiekimą – Rusija. Į didmeninę ir mažmeninę prekybą – Vokietija, o į informacijos ir ryšių sektorių – Švedija.

Vilioja Tolimųjų Rytų investuotojus

"Investuok Lietuvoje" atstovai viliasi, kad tarp investuotojų Lietuvoje artimiausiu metu įsitvirtins ir Azijos bendrovės, nes jaučiamas didėjantis jų domėjimasis mūsų šalimi. M.Nocius tvirtina pastebintis nemažą Pietų Korėjos ir Japonijos kompanijų susidomėjimą. "Pietų Korėjos įmonės plečiasi į Europą. Projektai konkretūs, ir tik kyla klausimas, kur jie nusės – Lietuvoje, Lenkijoje, Čekijoje. Kitais metais bus aišku, ar Pietų korėjiečių projektai ateis į Lietuvą", – prognozuoja E.Kiudulas.

Dar viena šalis, besidominti Lietuva, yra Kinija. M.Nocius viliasi, kad mūsų rinkoje plėsis Lietuvoje atstovybę turinti didžiausia telekomunikacijos įrangos gamintoja Kinijoje "Huawei Technologies Co., Ltd", šiemet pasirašiusi sutartį su Vilniaus universitetu dėl bendros mokslinės laboratorijos steigimo. Šiuo metu taip pat dirbama su Kinijos kompanija, kurios vienas vadovų – lietuvis, ir tai smarkiai palengvina darbą.

Kokios šalys Lietuvoje investuoja daugiausiai

2010 metai

Valstybė Sukaupta tiesioginių užsienio investicijų, mlrd. Lt
 Lenkija 4
 Švedija 3,86
 Danija 3,7
 Vokietija 3,56
 Rusija 2,9
 Nyderlandai 2,49
 Estija 2,26
 Suomija 1,6
 Latvija 1,3
 Norvegija 1,16

2000 metai

Valstybė Sukaupta tiesioginių užsienio investicijų, mlrd. Lt

Danija 1,7
 Švedija 1,6
 JAV 0,92
 Vokietija 0,69
 Jungtinė Karalystė 0,62
 Estija 0,59
 Suomija 0,56
 Šveicarija 0,45
 Norvegija 0,39
 Liuksemburgas 0,31

Šaltinis: Statistikos departamentas

Daugiau šia tema:

- [O.Čiukšys traukiasi iš IAE vadovo posto, jį keičia Ž.Jurkšus](#)
- [Lietuvių skonis keičiasi: vis dažniau renkamės mažus automobilius](#)

Straipsnis publikuotas: <http://www.veidas.lt>

Straipsnio adresas: <http://www.veidas.lt/uzsienio-investuotoju-zemelapyje-%e2%80%93-naujos-kryptys>